

Nr 341.

Av herr **Nihlfors m. fl.**, om införande av ett effektivt besvärsinstitut i frågor om kommunala tjänstetillsättningar.

Ehuru i kommunallagarna uttryckliga bestämmelser saknas motsvarande dem som i regeringsformens 28 § meddelas om förtjänst och skicklighet såsom enda befordringsgrund vid tillsättning av statstjänster, gäller självfallet för den kommunala självstyrelsen i dess helhet och därmed även för de kommunala tjänstetillsättningarna, att full objektivitet skall iakttagas vid handläggning av dylika frågor. Emellertid saknas för det kommunala området bestämmelser, som göra det möjligt att genom anförande av besvär få en tillsättning eller befordran omprövad ur rättvisans och objektivitetens synpunkt. Endast i särskilda undantagsfall kan genom besvär en förnyad prövning av beslutens sakliga innebörd ernås.

Såsom en upprepad erfarenhet bekräftar, innebär detta en allvarlig brist i våra kommunalförfattningar. Det problem, som här föreligger, är icke lättlost, då det givetvis icke är önskvärt att ett besvärsinstitut så utformas att pappersmeriter bliva avgörande och att den kommunala självbestämmanderätten genom en centralisation av dylika frågor till statligt organ lider intrång.

Genom särskilda bestämmelser i kommunallagen för Stockholm har det blivit möjligt att här inrätta en rent kommunal besvärnsnämnd, som med vissa undantag är befogad att till sakprövning uppta beslut av särskild förvaltningsmyndighet om tillsättning eller befordran. Det synes önskvärt, att den allmänna kommunallagstiftningen lämnade samma möjligheter för rikets övriga kommuner. Övervägas bör tillika huruvida icke en interkommunal, paritetiskt sammansatt besvärsmyndighet skulle kunna med fördel åstadkommas.

De frågor som här beröras ha under senare år vid upprepade tillfällen varit föremål för riksdagens prövning. I utlåtande i anledning av väckta motioner (1948: 13) utvecklade konstitutionsutskottet synpunkter, som i viss mån sammanfalla med dem vi här ha anført. Utskottet förutsatte, att hit hörande frågor komme att upptas till behandling av 1946 års kommunallagskommitté. Vid ärendets behandling inom kamrarna blev emellertid utskottets motivering utesluten av andra kammaren, uppenbarligen på grund av under debatten yppade farhågor för att pappersmeriter skulle komma att i alltför hög grad bestämma kommunala tjänstetillsättningar, om de efter besvär kunde komma att underkastas även en prövning i sak. Med hänsyn till denna utgång synes det ovisst huruvida kommunallagskommittén kan komma att uppta frågan till utredning.

Med hänsyn härtill och till frågans erfarenhetsmässigt stora betydelse hemställa vi,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande sådana lagändringar som erfordras för införande av ett effektivt besvärsinstitut i frågor om kommunala tjänstetillsättningar.

Stockholm den 26 januari 1950.

Folke Nihlfors.

Wald. Svensson.

Bertil Ohlin.

O. Malmberg
i Skövde.

Sven Gustafson
i Göteborg.
